ΜΟΥΣΙΚΗ

κατά τη γνώμη μου

του ΦΟΙΒΟΥ ΑΝΩΓΕΙΑΝΑΚΗ

Απογοήτευσε η ΚΟΑ συνάρπασε το «Νας»

Στο τέλος. Οι μουσικοί της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών αποστελλοντας την απεργία τους πρόκειται μάλλον για ένα είδος εκεχειρίας ήρθαν να δώσουν την πρώτη συναυλία της χειμερινής περιόδου. Στο πρόγραμμα η μπετοβενική «Τρίτη» («Ηρωική»), το κοντσέρτο του Μέντελσον για βιολί και ορχήστρα, με την Τσιρκάλα βιολίστρια Τσιν Καν και ένα έργο Έλληνα συνθέτη, το «Προοίμιον» για ορχήστρα (1986) του Περικλή Κούκου. Μαέστρος ο κ Παρίδης.

Περιμέναμε αμετανόητοι «ρομαντικοί» όπως είμαστε – ότι το πρώτο αυτό κοντσέρτο θα σκαλείτο να το διευθύνει ένας νέος Έλληνας μαέστρος, με ενα πρόγραμμα ανανεωμένο τόσο στο περιεχόμενο όσο και στην παρουσίασή του. Αντ' αυτού βρεθήκαμε πίσω, δυο ολόκληρες δεκαετίες, στα χρόνια πριν τη μεταπολίτευση, με τον Ανδρέα Παριδη να «χτυπιέται», κυριολεκτικά πάνω στο πόντιουμ για να μας δώσει άλλη μια φορά την «Ηρωική» του Μπετόβεν. Ένα έργο κακοπαθημένο από τις εκατοντάδες ανά τον κόσμο μέστρους, που πιστεύουν ότι έχουν κάτι να προσθέσουν στην ερμηνεία του, όπως καλή ώρα ο κ. Παρίδης. Με το αριστερό χέρι να «τρέμει» ζητώντας **πάθος** και **φόρτε** από τους μουσικούς και το δεξί σε διαρκείς κύκλους, μας έδωσε μια «Τρίτη», θα λέγαμε, παρωδία.

Ο,τι ακούσαμε ήταν βέβαια οι φθόγγοι της «Τρίτης» συμφωνα. **Απλώς οι φθόγγοι**, σε δύο επιηχητικής **Φόρτε** εκκωφαν σκληρά και πιανίσιμα «ψιστά» (θελημένα), εντυπωσιακά. Ο τι ακριβώς κολακεύει το ακροατήριο τοι «Παλλάς». **Χωρίς καμιά άλλη προσπάθεια πλαστικότητας.** Όσο τώρα για την τεχνική υποδομή (ισορροπία ηχητικής, ομοιογένεια εγχόρδων, εκσυγχρονισμός στις ατάκες και το τελείωμα των φράσεων) δεν μπορεί να γίνει λόγος.

Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και στη συνοδεία του κοντσέρτου τοι Μέντελσον Το ανεπανάληπτο, ανάλαφρο αυτό βιολιστικό παιχνίδισμα μεταμορφωνόταν άλλοτε σε βάρβαρο, ηχητικά, εμβατηριο και άλλοτε σε θλιβερή μουσική παλαιών φιλμ κινηματογράφου. Και η σολίστα; — θα ρωτήσετε. Κατάφερε βέβαια να επιζήσει, χάρη στις ικανότητές της, τεχνικές και μουσικές, ακροβατώντας επικινδυνα κάτω από το βάρος και τη δίνη των επιθετικών φόρτε της Ορχήστρας Κρίμα.

Την ίδια τύχη είχε και το «Προοίμιον» για ορχήστρα του Περικλή Κούκου. Ο κ Παρίδης ενδιαφέρθηκε, πρέπει να ομολογήσουμε, για το έργο του νέου Έλληνα συνθέτη (γεν 1960). Πιστός, ωστόσο, στις «αγάπες» του τεριοριστηκε, ουσιαστικά να δώσει έμφαση μόνο στο χαρακτηρισμο «φεροτσε» του συνθετη, παραβλέποντας άλλες εξίσου σημαντικές ενδείξεις, όπως «πόκο πιού μόσο», «πόκο μαεστόζο», ακόμα και τις διαφορές (χρωματικές, εκφραστικές κ.ά) στις ενδείξεις «αντάτζιο» και «λαργκέτο», που δεν εξαντλούνται φυσικά σε ένα απλό φόρτε-πιάνο, γρηγορότερη ή αργότερα αγωγή.

Το έργο έχει αρετές. Ο συνθέτης τολμάει να ακολουθήσει παραδοσιακά μορφολογικά πρότυπα και έχει την αίσθηση της οργάνωσης. Ο «ήπιος» εκφραστικός τόνος της γραφής συμβάλλει στην ανάδειξη του μουσικού υλικού του έργου («Παλλάς», 2 11 87).

Τη μαγεία της μουσικής δωματίου, μας χάρισε την περασμένη Τρίτη το αγγλικό «Συγκρότημα Νας». Θαυμάσιο πρόγραμμα. Υψηλού επιπέδου καλλιτέχνες.

Η τελειότητα της τεχνικής κάθε μέλους, η εκφραστική σύμπνοια όχι μόνο στις μεγάλες φράσεις, αλλά έως στο πιο απλό πιτσικάτο, η ισορροπία της ηχητικής, η ενάργεια του ρυθμού ακόμα και στο μόλις ακουγόμενο πιανίσιμο, η προετοιμασία των εκφραστικών κορυφώσεων, τα πάντα εξέπληξαν. Πάνω όμως από όλα η αίσθηση της μουσικής δωματίου και η διαφοροποίηση του ύφους (εποχής και συνθέτη) είναι τα χαρακτηριστικά που χάρισαν στο «Συγκρότημα Νας» μια τόσο ζηλευτή θέση σε παγκόσμια κλίμακα.

Δεν μπορούμε να φανταστούμε ευγενικότερη, πιο εκφραστική, με περισσότερο ρυθμικό νεύρο και ταυτόχρονα τόσο ήρεμη εκτέλεση των «Αντιθέσεων» για κλαρινέτο, βιολί και πιάνο του Μπάρτοκ. Ένα έργο όπου το ουγγρικό λαϊκό μοτίβο προτείνει μια σύγχρονη γραφή, μακριά από τα τόσα επιφανειακά έργα των «εθνικών σχολών» Υψηλού μουσικού κάλλους, πρότυπο κλασικού ύφους, η παρουσία του κοντσέρτου με πιάνο Κ 178 του Μότσαρτ. Κι ένας «νους» στον ύστερο ρομαντισμό του Ντβόρζακ η εκτέλεση του κοντσέρτου με πιάνο, έργο 87 Για πολλά, πολλά χρόνια θα θυμόμαστε το ανεπανάληπτο τραγούδι (σόλα και τούτι) των μελών του αγγλικού συγκροτήματος.

Την ίδια τελειότητα, με εντυπωσιάζουσες χρωματικές αποχρώσεις είχε και η εκτέλεση του κοντσέρτου με κλαρινέτο του Ντ. Μάτιους.

Κλείνοντας, δυο λόγια ακόμα για την αίθουσα του «Παλλάς». Παρά τις ποικιλες αντιξοότητες — οικονομικές κ.ά. — ο διευθυντής της Κ.Ο.Α. Γιάννης Ιωαννίδης κατόρθωσε να ανακαινίσει το θέατρο, όχι μόνο αισθητικά, αλλά — προπαντός — την ακουστική του. Επιτέλους, έχουμε μια σάλα συναυλιών για την οποία δεν ντρεπόμαστε («Παλλάς» 3 11.87).